

Verdal kommune
Sakspapir

Høring om endring i barnehageloven

Saksbehandler: Aud Grande	Arkivref: 2007/10242 - /A10
E-post: aud.grande@verdal.kommune.no	
Tlf.: 74048274	

Saksordfører: (Ingen)

Utvalg	Møtedato	Saksnr.
Driftskomiteen i Verdal	12.12.2007	80/07

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Driftskomiteen slutter seg til rådmannens vurderinger.
2. Vurderingene oversendes Kunnskapsdepartementet som Verdal kommunes uttalelse om departementets forslag til endringer i barnehageloven.

Rådmannens forslag til innstilling:

Vedlegg:

Kunnskapsdepartementets skriv av 31.10.07 m/vedlegg: Høring om endringer i barnehageloven.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

Ingen

Saksopplysninger:

Kunnskapsdepartementet har sendt ut forslag til endringer i barnehageloven på høring.

Høringsfristen er satt til 3. januar 2008.

Forslaget omfatter:

1. Innføring av en lovfestet rett til barnehageplass
2. Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunene
3. Finansiering av ikke-kommunale barnehager
4. Innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren

Regjeringen har som mål å innføre en rett til barnehageplass og innlemme øremerkede statstilskudd til barnehager i rammetilskuddet til kommunene når det er full barnehagedekning.

Regjeringen ser at tiden er inne for å forberede innfrielsen av løftet om rett til barnehageplass. Dette er en milepæl i barnehagepolitikken, barnehage til alle som ønsker det bidrar til likeverdige vilkår for alle.

1. Innføring av lovfestet rett til barnehageplass.

Kunnskapsdepartementet foreslår i høringsnotatet å innføre lovfestet rett til barnehageplass, med det menes at det skal gis rett til et godkjent barnehage tilbud dvs. et tilbud innenfor barnehagelovens regler og som er godkjent etter denne lov. Rett til barnehageplass vil være et svært viktig virkemiddel for å bidra til at Regjeringa når andre overordnede mål i samfunnet. Begrunnelsen for å innføre en slik rett må ses i lys av barnehagenes vide samfunnsmessige betydning. Departementet mener den retten til barnehageplass som nå foreslås, ivaretar familienes behov i bred forstand, også barn med særlige behov.

Det foreslås at rett til barnehageplass knyttes til at barnet har fylt ett år ved oppstart i barnehage. Jfr. forslag til lovtekst § 12 a og § 8.

Det foreslås at retten trer i kraft i 2009.

2. Innlemming av statstilskuddene til barnehager i inntektssystemet til kommunen.

Departementet har vurdert at forpliktelsene til kommunene om oppfyllelse av rett til barnehageplass bør følges av et finansielt ansvar for sektoren. Kommunene får økonomisk ansvar gjennom rammefinansiering, kommunen får dermed et helhetlig ansvar for barnehagesektoren. Rammefinansieringen innebærer at kommunene gjennom inntektssystemet får tildelt statlig rammetilskudd gjennom et system basert på objektive kriterier.

Formålet er at fordelingen av tilskuddene skal bidra til at kommunene skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. Rammefinansieringen kan også bidra til god kostnadskontroll og sikre mer effektiv bruk av offentlig ressurser.

Departementet mener at kommunene har forutsetninger for å kjenne det lokale behovet for barnehageplasser og har størst kunnskap om lokale kostnadsforhold. En

rammefinansiert barnehagesektor vil legge til rette for at kommunene kan ta i bruk denne kunnskapen.

Innlemmingen av statlige øremerkede barnehagetilskudd i kommunenes rammetilskudd er en stor omlegging. Departementet vurderer derfor at rammeoverføringen gjennomføres med en overgangsordning for kommunene. Dette vil sikre at den enkelte kommune ikke får en brå endring i inntektene som følge av innlemmingen.

Kommunal- og Regionaldepartementet vil i samarbeid med Kunnskapsdepartementet utarbeide en kostnadsnøkkel for barnehager som inneholder faktorer som er best mulig egnet til å forklare variasjoner i utgiftsbehovet og etterspørselsforhold mellom kommunene.

En innlemming av barnehagetilskudd i rammetilskuddet til kommunene får stor betydning for barnehagesektoren. Staten vil ikke lenger ha direkte innflytelse på ressursbruken på barnehager i den enkelte kommune. Staten må derfor styre barnehagesektoren gjennom lov istedenfor gjennom statlige øremerkede midler. Staten vil også vurdere å føre et mer effektivt og målrettet tilsyn med kommunene.

Departementet har opprettet en arbeidsgruppe som skal foreta en gjennomgang av de sektorvise hjemlene for statlig tilsyn med kommunesektoren.

Rammefinansiering av barnehagesektoren vil tre i kraft i 2009.

3. Finansiering av ikke-kommunale barnehager.

I forbindelse med overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren har departementet vurdert ulike alternativer for hvordan den kommunale finansieringen av ikke-kommunale barnehager skal håndteres.

Rammefinansiering for barnehagesektoren innebærer i prinsippet at kommunene får finansieringsansvaret for barnehagene. Staten kan imidlertid gjennom lov regulere kommunenes finansiering av ikke-kommunale barnehager og i hvilken grad dette skal gjøres.

Kommunen har etter gjeldende rett en finansieringsplikt overfor ikke-kommunale barnehager gjennom forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd.

Forskriften foreslås opphevet når rammefinansiering av sektoren inntreffer.

Departementet foreslår i forbindelse med overgang til rammefinansiering av barnehagesektoren å pålegge kommunene plikt til å finansiere eksisterende godkjente ikke-kommunale barnehager, med det mener departementet de barnehager som har søkt om godkjenning senest i løpet av 2009 og som følge av søknaden har fått godkjenning. Dvs. at alle eksisterende ikke-kommunale barnehager i kommunen vil etter at statlige tilskudd er innlemmet i rammetilskuddet til kommunen, fremdeles har lovfestet rett til kommunalt tilskudd.

Den frie etableringsretten for barnehager videreføres. Departementet mener at det må vurderes om nye godkjente ikke-kommunale barnehager fremdeles automatisk skal ha krav på kommunalt tilskudd. Departementet foreslår at kommunen gis en skjønnsmessig adgang til å vurdere om ikke-kommunale barnehager som søker om godkjenning etter 2009, skal motta kommunalt tilskudd. Dette innebærer at ikke-kommunale barnehager som etableres etter 2009, ikke vil ha lovfestet rett til kommunalt tilskudd.

Departementet foreslår 4 alternativer. Jfr. ny § 14.

4. Innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren:

For å gjennomføre langsiktig studier og for å følge forskjellige grupper gjennom utdanningsløpet er det nødvendig å samle inn og systematisere opplysninger om deltakelse i barnehagen på individnivå.

Departementet foreslår derfor en lovhjemmel og en forskriftshjemmel i barnehageloven for innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren. Jfr. ny § 5a, § 7 andre ledd og § 8 andre, fjerde og syvende ledd.

Departementet vil foreta en utredning av et eksplisitt hjemmelsgrunnlag for innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren.

Vurdering:

Innføring av lovfestet rett til barnehageplass gjennomføres på et tidspunkt hvor kommunen har god barnehagedekning ut fra dagens etterspørsel. Ved å innføre rett til barnehageplass til alle barn som fyller ett år, vil alle som søker om plass innen søknadsfristen bli med på hovedopptaket. Dersom kommunen skal oppfylle retten til barnehageplass for de barna som fyller ett år i løpet av året, må kommunen sørge for å ha nok plasser til enhver tid.

Dette blir en utfordring som medfører ekstra kostnader for kommunen. Fordi det vil bety at vi må budsjettere med barnehageplasser som står ledige fram til barn fyller 1. år.

Hittil i år er det mottatt 30 søknader for barn født i 2007 og 130 søknader for barn født i 2006, dvs. at det allerede i dag mottas mange søknader for barn i denne aldersgruppen.

En lovfestet rett til barnehageplass vil etter vår vurdering ikke medføre behov for å bygge ut mange flere barnehageplasser enn de som allerede er planlagt i Verdal i 2008. Men erfaringene våre tilsier at en framtidig reduksjon i foreldrebetalingen vil kunne endre på dette bildet.

Det å ha nok barnehageplasser og gode barnehageplasser vil også være viktige element i arbeidet med å oppnå fokusområdene "attraktiv bostedskommune" og "økt forebygging" i økonomi -planen for 2008 – 2011.

Rådmannen mener derfor at lovfestet rett til barnehageplass bør innføres.

Rammefinansiering av barnehagesektoren vil innebære at kommunen får tildelt midler til barnehageformål gjennom inntektssystemet i stedet for direkte statlig tilskudd.

Kunnskapsdepartementet sier i høringsnotatet at det skal utarbeides en kostnadsnøkkel som skal være til hjelp i fordeling av midlene. Kommunen vil være avhengig av en slik nøkkel når fordeling av midlene skal foretas.

Når kommunen får det helhetlige finansieringsansvaret for barnehagene, vil det medføre at vi også får et større ansvar i fht å føre tilsyn og kontroll med barnehagesektoren. En av konsekvensene av en slik endring vil være behovet for økte ressurser for å ivareta denne oppgaven.

Finansiering av ikke-kommunale barnehager er i dag hjemlet i forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlig tilskudd. Forskriften foreslås opphevet når rammefinansiering av sektoren inntreer og departementet foreslår i stedet å pålegge kommunen en plikt til å finansiere eksisterende godkjente ikke-kommunale barnehager. Ut fra drøftinger som er gjort om kommunens finansieringsplikt og finansieringsordninger foreslår departementet 4 ulike alternative lovforslag på hvordan det kommunale tilskuddet skal utmåles. Jfr. ny § 14 i forslag til lovtekst.

§ 14 Kommunalt tilskudd til godkjente ikke-kommunale barnehager.

De ulike forslagene til lovtekst om hvordan finansieringen av om det skal innføres et fritt kommunalt skjønn (alternativ 1) eller et begrenset kommunalt skjønn (alternativ 2). Lovteksten i alternativ 3 og 4 handler om hvorvidt finansieringen av de ikke-kommunale barnehagene skal skje gjennom en prosentsats av det kommunens egne barnehager mottar i kommunal finansiering (alternativ 3) eller gjennom en full økonomisk likeverdig behandling (alternativ 4).

Rådmannen går inn for at kommunen støtter alternativ 1. Dette alternativet innebærer at kommunen gis anledning til, etter nærmere skjønnsmessig vurdering, å selv avgjøre hvorvidt kommunen skal finansiere barnehager som søker om godkjenning etter 2009.

Verdal kommune har i år vedtatt at finansieringen av barnehagene skal skje gjennom en full økonomisk likebehandling av kommunale og private barnehager. Dette er et prinsipp som vi vil videreføre i fht. de barnehagene som vi etter en skjønnsmessig vurdering avgjør at vi skal finansiere etter 2009.

Kommunen pålegges å utarbeide lokale forskrifter for finansiering av de ikke-kommunale barnehagene. Forskriftene må gjelde eksisterende ikke-kommunale barnehager samt de barnehagene kommunen fatter vedtak om at skal motta kommunalt tilskudd, jfr. forslaget § 14 andre ledd. Dette betyr at det allerede i 2008 må jobbes med å få på plass et lokalt regelverk som bl.a. sier noe om hvilke kriterier som skal ligge til grunn for den skjønnsmessige vurderingen som kommunen skal gjennomføre,

Hjemmelen til innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren er et forslag som er begrunnet i ønske om å kunne foreta langsiktig forskning og studier. Det er derfor nødvendig å samle inn og systematisere opplysninger om deltagelse i barnehage på individnivå. Dette er et forslag som ikke trenger å medføre noe merarbeid på oss som kommune, men som vil kunne være viktig for å foreta langsiktig forskning. Og vi har ingen motforestillinger til at en slik hjemmel om innhenting av nødvendige data i barnehagesektoren blir en del av barnehageloven.